

سنگهذ، سلسله سامان، با قتل یزدگرد سوم (21 ش.)

به دنبال شکست یزدگرد سوم آخرین پادشاه سلسله ساسانی از سپاه اسلام در نهاوند، این سلسله پس از 416 سال حکومت، منقرض شد و مسلمانان، ایران را فتح کردند. سپاه اسلام با آن که نفرات و تجهیزات بسیار کمتری از ارتش ایران داشت، اما به خاطر روحیه بالا و ایمان محکم، در نبردهای پیاپی که چند سال طول کشید، ارتش ساسانی را شکست داد که آخرین آنها، جنگ نهاوند بود. با سقوط سلسله ساسانیان، ایرانیان که از ظلم و فساد پادشاهان ناراضی بودند، به خاطر ارزش‌ها و اصول متعالی اسلام همچون یگانه‌پرستی، عدالت و برابری، به این دین گراییدند و به تدریج، خود، در گسترش آن کوشیدند.

ارسال پیمان سه جانبه بین ایران و شوروی و انگلستان به مجلس شورای ملی (1320 ش.) مهم‌ترین اقدام کابینه محمد علی فروغی پس از روی کار آمدن محمدرضا پهلوی و درگیر و دار جنگ جهانی دوم و حضور متفقین در ایران، امضای پیمان بین دولت ایران و دولت‌های اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان بود که متن آن طی ماده واحده‌ای در 30 آذر 1320 تقدیم مجلس شد. در این پیمان احترام به حاکمیت ایران از طرف دولت‌های روس و انگلیس، قرارداد تسهیلات لازم در اختیار شوروی و بریتانیا در دوران جنگ از طرف ایران و نگاهداری نیروهای نظامی متفقین در ایرانی تا هر زمان و... عنوان شده بود. این پیمان هر چند به ظاهر ضرری به حال ایران نداشت ولی حضور طولانی مدت این نیروها در ایران و نیز ضربات ناشی از جنگ و تحمیل هزینه‌های طاقت‌فرسا، بر مردم کشور بسیار گران آمد و فقر و فلاکت بیشتری نصیب مردم محروم نمود. بعد از جنگ، نیروهای شوروی علی‌رغم تعهد جهت خروج فوری، در این کار، بسیار تعلل کردند که پس از شکایت دولت ایران به سازمان‌های بین‌المللی، این نیروها، حاضر به تخلیه ایران شدند.

توافق شوروی برای ارسال تسلیحات پیشرفته به عراق در جریان جنگ تحمیلی (1364 ش.) گسترش مناسبات همه جانبه عراق و شوروی سابق در جریان جنگ تحمیلی، این امکان را فراهم ساخت تا روس‌ها اهداف جدید سیاست خارجی خود را در منطقه و در برابر ایران پی‌گیری کرده و در مقابل، عراقی‌ها نیز با برخورداری از حمایت سیاسی - نظامی شوروی، تجهیزات نظامی و کمک‌های مستشاری دریافت کنند. بر این اساس بود که روس‌ها علاوه بر ارسال سلاح به عراق، با ارزیابی از ضعف‌های ساختاری ارتش آن کشور در وضعیت دفاع و حمله، در توسعه نیروهای مسلح عراق و طرح ریزی استراتژی تهاجمی عراق نیز نقش فعال و محوری داشتند. کمک‌های شوروی سابق به عراق در این مرحله در مقایسه با کمک سایر کشورها بسیار برجسته‌تر و نمایان‌تر بود و تا اندازه‌ای، تأثیرات سرنوشت‌سازي بر روند تحولات جنگ داشت. این کمک‌ها تا اندازه‌ای بود که شوروی در حدود شصت درصد از تجهیزات نظامی عراق را تأمین می‌کرد.

شب یلدا، طولانی‌ترین شب سال شب یلدا یا شب چله بلندترین شب سال در نیم‌کره شمالی زمین است. این شب به زمان بین غروب آفتاب از ۳۰ آذر (آخرین روز پاییز) تا طلوع آفتاب در اول ماه دی (نخستین روز زمستان) اطلاق می‌شود. ایرانیان و بسیاری از دیگر اقوام شب یلدا را جشن می‌گیرند. این شب در نیم‌کره شمالی با انقلاب زمستانی مصادف است و به همین دلیل از آن زمان به بعد طول روز بیش‌تر و طول شب کوتاه‌تر می‌شود. یلدا و جشن‌هایی که در این شب برگزار می‌شود، یک سنت باستانی است. مردم روزگاران دور و گذشته، که کشاورزی، بنیان زندگی آنان را تشکیل می‌داد و در طول سال با سپری شدن فصل‌ها و تضادهای طبیعی خوی داشتند، بر اثر تجربه و گذشت زمان توانستند کارها و فعالیت‌های خود را با گردش خورشید و تغییر فصول و بلندی و کوتاهی روز و شب و جهت و حرکت و قرار ستارگان تنظیم کنند.

رحلت "ابوطیب طبری" فقیه و ادیب مسلمان (450 ق.) ابوطیب طبری، فقیه و ادیب مسلمان در سال 348 ق در آمل متولد شد و برای کسب دانش به نقاط مختلف سفر کرد. ابوطیب بالاخره در بغداد سکنی گزید و به درس و بحث پرداخت و در زمره علمای بزرگ زمان خود درآمد. وی تا پایان عمر طولانی خود، مسند قضا و افتاء را در بغداد برعهده داشت. ابوطیب طبری با ادبیات و شعر آشنا بود و اشعاری نیز سروده است. از جمله آثار ابوطیب می‌توان به جواب فی السماع و الغناء و التعلیق الکبری فی الفروع در ده جلد، اشاره کرد.

بازگشت حاکمیت چین بر "ماکائو" پس از چهار قرن استعمار پرتغال (1999 م.) بندر ماکائو در دهانه رود کانتون بر ساحل دریای جنوبی چین و در حدود 65 کیلومتری غرب بندر هنگ کنگ در جنوب چین واقع شده است. پرتغالی‌ها در سال 1557 م این بندر را مانند دیگر نقاط استراتژیک بر سر راه پرتغال به هندوستان و آسیای خاوری تصرف کردند و برای ادامه استفاده از آن، سالانه اجاره‌ای به چین پرداخت می‌کردند. مستعمره ماکائو از بندر شهر ماکائو در جزیره ماکائو و سه جزیره کوچک کنار ساحل، ترکیب یافته بود و پیش از اهمیت یافتن هنگ کنگ در سده نوزدهم، از بندرهای عمده تجارت خارجی چین به شمار می‌رفت. پس از آن که ماکائو در سال 1849 م به عنوان یک بندر آزاد اعلام شد، در سال 1951 م نیز به یکی از استان‌های ماوراء بحار پرتغال مبدل گردید. از یک

سو، رونق یافتن هنگ کنگ و از سوي ديگر، ضعف تدريجي پرتغال که زماني يك قدرت مستعمراتي به شمار مي‌رفت از اهميت ماکائو کاست. در زمان انقلاب فرهنگي چين اقداماتي براي باز پس‌گيري ماکائو صورت گرفت که نتيجه‌اي در بر نداشت. با اين حال پس از مذاکرات چين و انگلستان درباره حاکميت هنگ کنگ، که از 140 سال قبل از آن در اشغال انگلستان بود، پکن توجه خود را به سوي ماکائو معطوف ساخت و پس از گفتگو و مذاکرات مفصل قرار بر اين شد که ماکائو در سال 1999 م رسماً به چين ملحق گردد. در ادامه، در سال 1993 م، مجلس قانون‌گذاري ماکائو، الحاق رسمي ماکائو به چين در بين سال‌هاي 1999 تا 2001 م را به تصويب رسانيد و به مؤسسات اقتصادي نيز اجازه داده شد تا پس از تحويل و تحول، همچنان به کار خود ادامه دهند. در نهايت، ماکائو طبق برنامه پيش‌بيني شده، در بيستم دسامبر 1999 م پس از 442 سال استعمار، به چين تحويل داده شد و به بخشي از استان کانتون در جنوب چين مبدل گرديد. ماکائو در حال حاضر با يك‌صد هزار نفر جمعيت، به عنوان منطقه ويژه اداري، مانند هنگ کنگ به صورت نيمه خودمختار اداره مي‌شود.